Беш йилликни муддатидан илгари бажарамиз

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

15 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 18 (3756).

26 ЯНВАРЬ ЖУМА 1968 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

Пойтахтимиздаги фармацевтика заводининг пешқадамлари М. Қодирова ва Г. Головколар ўз вазифаларига сидқидилдан ёндошаётганлари учун кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлишяпти.

И. Глауберзон фотоси.

А. Н. КОСИГИН ҲИНДИСТОНГА ЖЎНАБ КЕТДИ

МОСКВА. 24 январь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бугун расмий визит билан Ҳиндистонга жўнаб кетди.

Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида А. Н. Косигинни А. П. Кириленко, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Ю. В. Андропов, И. В. Капитонов, М. С. Соломенцев, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР Министрлари ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

* * *

Расмий визит билан Ҳиндистонга бораётган СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 24 январдан 25 январга ўтар кечаси Тошкентга келди.

Тошкент аэродромида А. Н. Косигинни ва унга ҳамроҳ бўлиб бораётган кишиларни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Ляшченко, Е. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, М. А. Абдураззоқов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари С. О. Азимов, Г. А. Габриельянц, С. К. Зиёдуллаев, И. В. Марцинюк, М. З. Мирзааҳмедов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин ва бошқалар кутиб олдилар.

А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари бироз вақт Тошкентда тўхтаб, 25 январь эрталаб Деҳлига учиб кетдилар.

(ЎзТАГ).

* * *

ДЕҲЛИ. 25 январь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Ҳиндистон ҳукуматининг таклифига биноан, бугун расмий визит билан бу ерга келди.

Палам аэропортида совет ҳукумати бошлиғини Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди, Ҳиндистон ҳукуматининг министрлари, парламент депутатлари, Ҳиндистон жамоатчилигининг вакиллари, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси Н. М. Пегов, чет эл дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари кутиб олдилар.

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1967 йилда бажарилиш якунлари

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари партия XXIII съезди қарорларини амалга ошира бориб, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олдилар ва беш йилликнинг иккинчи йили — 1967 йилда коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда янги муваффақиятларга эришдилар. СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планининг 1967 йилда бажарилиш якунлари тўғрисида СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида шу ҳақда айтилган.

Халқ хўжалигини ривожлантириш суръатлари қандай бўлганлигини қуйидаги маълумотлар кўрсатиб турибди: Миллий даромад 1966 йилдагига нисбатан 106,7 процентни, саноат маҳсулоти 110 процентни, шу жумладан, «А» группаси бўйича 110,2 процентни, «Б» группаси бўйича 109 процентни; қишлоқ хўжалик маҳсулотлари 101 процентни ташкил қилди. Асосий фондларни ишга тушириш 107 процент, капитал маблағлар 108, шу жумладан, давлат марказлаштирилган капитал маблағлари 105, транспорт ҳамма турларининг юк обороти 109, саноатда меҳнат унумдорлиги 107, қурилишда 106,5 халқ хўжалигидаги фойда таққослама нархларда 116, халқ хўжалигидаги иш ҳақи фонди 107,4, ижтимоий истеъмол фонди 107,7, меҳнаткашларнинг аҳоли жон бошига реал даромади 106, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ишларининг ҳажми 118 процент бўлди.

Юбилей йилида мамлакатимиз экономикасини, маданиятни ва халқ турмуши фаровонлигини ривожлантиришда юксак суръатларга эришилди.

Пўлат, ёқилғининг жуда муҳим турлари, приборлар, химия, енгил саноат, озиқ-овқат ҳамда саноат бошқа тармоқлари маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан илгари тугалладилар. Транспортнинг барча турлари бўйича юк ташиш плани ва чакана товар обороти плани муддатидан илгари адо этилди.

1967 йилда қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти мамлакатнинг бир қанча йирик ғаллакор районларида оби-ҳаво шароити ноқулай келганлигига қарамай, мўл ҳосилли 1966 йилдаги даражасидан кўп бўлди ва 1961—1965 йиллардаги ўртача даражадан 17 процент ошиқ бўлди. Қишлоқ хўжалик асосий маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш плани муваффақиятли бажарилди.

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, саноат маҳсулотининг умумий ҳажми ва буюмларнинг кўпчилик энг муҳим турлари бўйича йиллик план ошириб бажарилганлиги кўрсатилган. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш йиллик планда кўзда тутилган 7,3 процент ўрнига 10 процент кўпайди. Пландан ташқари қарийб 7 миллиард сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди.

Саноатнинг энг муҳим тармоқлари бўйича маҳсулот илгариги йилдагига нисбатан қуйидагича кўпайди: электроэнергетика 9 процент, ёқилғи саноати 7, қора ва рангли металлургия 8, химия ва нефть химияси саноати 13, машинасозлик ва металлни ишлаш 12, ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати 7, бинокорлик материаллари саноати 9, енгил саноат 11, озиқ-овқат саноати 7, маданий-маиший ва уй-рўзғор буюмлари ишлаб чиқариш 15 процент ошди.

1967 йил охирига келиб, бутун саноат маҳсулотининг қарийб 40 процентини ишлаб чиқарадиган ва саноатда фойданинг қарийб ярмини берадиган саноат корхоналаридан 7 мингтаси планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтказилди. Бу корхоналарда мамлакат барча саноат ишчиларининг учдан бир қисми ишлаб турибди. Янги шароитда ишлаётган корхоналар маҳсулот сотиш ва фойда олиш юзасидан ўз зиммаларига олган оширилган йиллик планларни ортиғи билан бажардилар.

Барча саноат министрликлари ва ҳамма иттифоқдош республикалар ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми бўйича ҳам, саноат маҳсулотининг кўпчилик энг муҳим турлари бўйича ҳам йиллик планни ошириб бажардилар.

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида умуман мамлакатда натура ҳолида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш тўғрисидаги маълумотлар келтириладн. 1967 йилда 589 миллиард киловатт-соат электр энергияси, 288 миллион тонна нефть, 159 миллиард кубметр газ, 595 миллион тонна кўмир, 168 миллион тонна темир рудаси, 74,8 миллион тонна чўян, 102,2 миллион тонна пўлат, 81,6 миллион тонна прокат, 1.640 миллион метр пўлат трубалар, 40,1 миллион тонна (шартли единицаларда) минерал ўғит, 3.169 минг тонна кальцийлаштирилган сода, 9.740 минг тонна олтингугурт кислотаси, 1.112 минг тонна пластмасса ва синтетик смола, 511 минг тонна химиявий толалар ишлаб чиқарилди.

1967 йилда 14,7 миллион киловатт турбиналар, 14,6 миллион киловатт турбина генераторлари, 32,9 миллион киловатт ўзгарувчан ток электр двигателлари, 196 минг дона металл қирқувчи станоклар, 41 минг дона темирчилик-пресс машиналари, 2.739 миллион сўмлик приборлар, автоматлаш воситалари ва ҳисоблаш техникаси, 290 минг тонна металлургия асбоб-ускуналари, 426 миллион сўмлик химия асбоб-ускуналари, 1497 секциядан иборат магистрал тепловозлар, 2.834 минг от кучига эга бўлган магистрал электровозлар, 728,8 минг дона автомобиль, 405 минг дона трактор, 1.772 миллион сўмлик қишлоқ хўжалик машиналари, 25,8 минг дона экскаватор, 26,8 минг дона бульдозерлар чиқарилди.

267 миллион куб метр саноатбоп ёғоч тахта (колхозлар тайёрлаган ёғоч бу ҳисобга кирмайди), 3,8 миллион тонна қоғоз, 84,8 миллион тонна цемент, 70 миллион куб метр йиғма темир-бетон, 205 миллион квадрат метр ойна тайёрлаб чиқарилди. 5.915 миллион квадрат метр ип-газлама, 547 миллион квадрат метр жун газлама, 642 миллион квадрат метр зиғир толасидан тўқилган газлама, 938 миллион квадрат метр ипак газлама тўқиб чиқарилди, 11,6 миллиард сўмлик тикилган буюмлар, 561 миллион жуфт чарм пойафзал ишлаб чиқарилди, 11,4 миллион тонна гўшт етиштирилди, 6,5 миллион тонна балиқ ва денгиз маҳсулоти, мол ёғи, пишлоқ ва сутга айлантириб ҳисоблаганда бошқа сут маҳсулотлари 42 миллион тонна, қанд-шакар 9,9 миллион тонна, ўсимлик ёғи 3 миллион тонна, кондитер маҳсулотлари 2,4 миллион тонна ишлаб чиқарилди.

Саноатда машина-ускуналардан фойдаланиш яхшиланди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва жамғармалар тўплаш йиллик плани ошириб бажарилди.

Саноатнинг олган фойдаси илгариги йилдагига нисбатан 1967 йилда таққослама нархларда 22 процент кўпайди.

Умуман саноат планни бажаргани ҳолда, бир қанча корхоналар ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини ошириш, жамғармалар тўплаш ва маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан белгиланган планларни бажармади. Баъзи ҳолларда ишлаб турган корхоналарнинг ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланилмаётир.

Илмий тадқиқот, лойиҳалаш, конструкторлик ташкилотлари ва саноат корхоналари ўтган йили янги машиналар, асбоб-ускуналар, аппаратларнинг 3 мингдан ортиқ янги нусхасини ва қарийб 1500 та приборни конструкция қилдилар ва тайёрлаб чиқардилар. Янги хилдаги кўпгина маҳсулот турларини кўплаб ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, эскирган конструкция ва моделдаги бир қанча буюмларни ишлаб чиқариш тўхтатилди. Қарийб 3 миллион ихтирочилик ва рационализаторлик таклифлари халқ хўжалигига жорий этилди. Бунинг натижасида ҳар йили қарийб 2,3 миллиард сўм маблағ тежалади.

Партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети пленумлари томонидан белгиланган тадбирларнинг амалга оширилиши қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга самарали таъсир кўрсатди, дейилади СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида.

Доннинг ялпи ҳосили 147,6 миллион тонна (9 миллиард пуд) дан иборат бўлди. Бу эса 1961—1965 йиллардаги ўртача йиллик ўсишга қараганда 13 процент кўп. Украина, Белоруссия, Болтиқ бўйи, РСФСР нинг қоратупроқ бўлмаган зонаси ва бошқа бир қанча районларнинг колхозлари ва совхозлари дон етиштиришда яхши натижаларга эришдилар.

Хўжаликларнинг барча категорияларида деҳқончиликнинг бошқа асосий маҳсулотлари қуйидаги миқдорда етиштирилди: пахта — 6 миллион тонна, қанд лавлаги (фабрика учун) 86,8 миллион тонна, кунгабоқар 6,6 миллион тонна, картошка 95 миллион тонна, сабзавот 19,8 миллион тонна.

Дон, пахта, қанд лавлаги, кунгабоқар, картошка, сабзавот ва бошқа маҳсулотларни харид қилиш давлат плани ошириб бажарилди. 1967 йилда 57,2 миллион тонна дон харид қилинди. Бу эса ўтган йилгидан кам бўлиб, 1961—1965 йилларда ўрта ҳисобда ҳар йили харид қилинган миқдорга қараганда 11 процент ортиқдир.

Ўтган йили чорва молнинг маҳсулдорлиги ошди.

1968 йил 1 январда олинган рўйхатга қараганда маҳсулдор чорва моллар сони хўжаликларнинг барча категориялари бўйича қуйидагича бўлди: қора моллар — 97,1 миллион бош, шу жумладан сигирлар — 41,6 миллион бош, чўчқа — 50,8 миллион бош, қўй ва эчкилар — 143,9 миллион бош.

Хўжаликларнинг барча категориялари бўйича чорвачилик маҳсулотлари етиштиришнинг ўсиши қуйидагича бўлди: гўшт (сўйилган вазнда) 11,4 миллион тонна, сут 79,3 миллион тонна, тухум 33,7 миллиард дона, жун 395 минг тонна.

Чорвачиликнинг асосий маҳсулотларини харид қилиш давлат плани қуйидагича бажарилди: чорва моллари харид қилиш 125 процент, сут 117 процент, тухум 119 процент.

Колхозларнинг молиявий аҳволи яхшиланди. Колхозларнинг ялпи даромади 21 миллиард сўмдан ошди, ёки 1966 йилдагига нисбатан 5 процент кўпайди.

Бироқ, мамлакатнинг бир қанча районларида қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлиги ва чорва молларининг маҳсулдорлиги ҳали ҳам паст.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини техника билан янада таъминлаш давом эттирилди. Ўтган йили давлатнинг ва колхозларнинг қишлоқ хўжалигига сарфлаган капитал маблағлари 13,1 миллиард сўмдан иборат бўлиб, 1966 йилдагига нисбатан 10 процент ошди. Қишлоқ хўжалиги 286 минг трактор, 146 мингта юк автомобиллари, 96 мингта ғалла ўриш комбайнлари, 6 мингдан кўпроқ пахта териш машиналари ва бошқа техника олди.

СССР Марказий статистика бошқармаси транспорт барча турларининг юк обороти ўтган йили 3.179 миллиард тонна-километрдан иборат бўлиб, 1966 йилдагига нисбатан 9 процент ошганлигини кўрсатиб ўтади. Темир йўл, денгиз ва дарё транспортида меҳнат унумдорлигини ошириш плани ортиғи билан бажарилди. Транспортнинг ҳамма турлари умуман фойда олиш планини ошириб бажарди. Фойдалар 1966 йилдагига нисбатан 16 процент кўпайди, темир йўл транспортида фойда 10 процент, денгиз транспортида 30 процент, ҳаво транспортида 50 процентдан зиёд ошди.

Электровозлар ва тепловозлар қатнайдиган темир йўлларнинг узунлиги бир йил ичида 7,5 минг километр кўпайиб, жами 96 минг километрдан ошиб кетди.

СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида айтиладики, давлатнинг марказлаштирилган капитал маблағлари ҳисобидан 37 миллиард сўмлик асосий фонд ишга солинди. Бу эса, 1966 йилдагига қараганда 3 процент кўп. Марказлаштирилмаган маблағлар ҳисобидан қилинган қурилишларни, шунингдек колхозлар ва аҳоли маблағларини ҳам қўшиб ҳисоблаганда, жами 51 миллиард сўмликдан кўпроқ асосий фондлар ишга солинди, бу эса 1966 йилдагига нисбатан 7 процент кўпдир.

Ўтган йили 400 га яқин янги йирик саноат корхоналари, шунингдек ишлаб турган корхоналарда кўп миқдорда янги цехлар ва ишлаб чиқаришлар фойдаланишга топширилди.

Қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш қувватлари ишга солинди. 252 минг гектар майдонда янги суғориладиган ерлар фойдаланишга топширилди ва 714 минг гектар майдонда нами ҳаддан кўп ва захкаш ерларнинг сувини кетказиш ишлари олиб борилди.

Халқ хўжалигига сарфланган капитал маблағлар, шу жумладан колхозларнинг маблағлари, шунингдек аҳолининг маблағлари ҳисобига уй-жой қурилишига 56 миллиард сўмдан кўпроқ, ёки 1966 йилдагига қараганда 8 процент кўп маблағ сарфланди.

Қурилиш ишларида меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан берилган топшириқ бажарилди.

Шу билан бирга қурилиш ишларида ҳали ҳам жиддий нуқсонлар бор. Ишлаб чиқариш қувватларини ишга солиш планлари тўла бажарилмади.

Истеъмол ва жамғариш учун фойдаланилган миллий даромад, дейилади СССР Марказий статистика бошқармасининг ахборотида, 1966 йилга нисбатан 6,7 процент ошди.

Халқ хўжалигида ишчилар ва хизматчиларнинг ўртача йиллик сони 82,3 миллион кишидан иборат бўлди ва илгаригига нисбатан 2,6 миллион кишига ёки 3 процентга кўпайди.

Илгариги йиллардаги сингари ўтган йили ҳам мамлакатда ишсизлик бўлмади.

1967 йилда ишчи ва хизматчиларни икки кун дам олинадиган беш кунлик иш ҳафтасига ўтказиш амалга оширилди.

Меҳнаткашларнинг аҳоли жон бошига ҳисоблаганда барча реал даромади 6 процент кўпайди. Халқ хўжалигидаги ишчи ва хизматчиларнинг пул билан оладиган ойлик ўртача иш ҳақи 4 процент ошди ва 103 сўмга етди.

Ижтимоий истеъмол фондларидан берилаётган тўловлар ва имтиёзларни қўшиб ҳисоблаганда ойлик ўртача иш ҳақи 1966 йилги 134,2 сўм ўрнига 139,5 сўмга етди. Колхозчиларнинг жамоат хўжалигидаги меҳнатига тўланаётган ҳақ 6 процент ошди.

Ўтган йили аҳоли ижтимоий истеъмол фондларидан 49 миллиард сўмлик турли тўловлар ва имтиёзлар олди. Бу эса 1966 йилдагига қараганда 7,7 процент кўп.

Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти ўтган йили 122,2 миллиард сўмга етди ва таққослама нархларда 9,4 процент кўпайди. Мамлакат экономикасининг муваффақиятли ривожланиши, чакана товар оборотининг ва аҳолига кўрсатиладиган хизматнинг ошганлиги пул муомаласининг барқарорлигини таъминлади.

Давлат ва кооператив корхоналари ҳамда ташкилотлари, шунингдек аҳоли кучи билан 1,9 миллиондан кўпроқ янги обод уйлар фойдаланишга берилди, бундан ташқари колхозларда 375 мингта уй-жой бинолари қурилди. Фойдаланишга топширилган уй-жой ва квартираларнинг умумий саҳни 103 миллион квадрат метр, ёки бундан илгариги йилда шаҳар ва қишлоқларда фойдаланишга топширилган уй-жойлар саҳнига қараганда 1 миллион квадрат метр кўпроқ бўлди.

Давлат ва колхозларнинг маблағлари ҳисобидан 1 миллион 647 минг ўқувчи учун умумий таълим мактаблари, 535 минг ўринли мактабгача тарбия муассасалари, жуда кўп миқдорда касалхоналар ва поликлиникалар ҳамда бошқа кўп маданий-маиший объектлар қурилди. Аммо, 1967 йилда умуман мамлакат бўйича ва кўпгина республикаларда уй-жой ва маданий-маиший бинолар қуриш плани тўла бажарилмади.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш йиллик плани умуман 100,4 процент бажарилди. Шаҳарларда, шаҳар типидаги посёлкаларда ва қишлоқ жойларида бир йил ичида 2 миллиондан кўпроқ квартира газлаштирилди.

Халқ маорифи, фан ва маданиятни ривожлантиришда янги муваффақиятларга эришилди. Ўтган йили 76 миллионга яқин киши ўқишнинг турли шаклларига жалб этилди. Халқ хўжалигига олий ва ўрта махсус ўқув юртларини битириб чиққан 1,3 миллионга яқин мутахассис, шу жумладан қарийб 500 минг олий маълумотли мутахассис юборилди. Олий ўқув юртлари ва техникумларни битириб чиққанлар сони илгариги йилдагига нисбатан 170 минг кишига кўпайди.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатишни янада яхшилаш юзасидан катта иш олиб борилди. Барча ихтисосдаги врачлар сони бир йил ичида 24 минг кишига, касалхоналардаги жойлар сони 80 мингтага кўпайди. Шунингдек санаторийларда, дам олиш уйларида, пансионатлардаги жойлар кўпайди.

СССР Марказий статистика бошқармаси 1968 йил 1 январгача Совет Иттифоқининг аҳолиси қарийб 237 миллион кишига етганлигини хабар қилади.

* * *

КПСС XXIII съезди қарорларига мувофиқ КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми (1967 йил) ва еттинчи чақириқ СССР Олий Совети III сессиясининг қарорларини бажариб, 1968 йил 1 январдан бошлаб совет халқининг фаровонлигини янада кўтариш тадбирлари амалга оширилмоқда.

Партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлигига жавобан беш йилликни 1970 йил 7 ноябрга қадар муддатидан илгари бажариш учун мамлакатда умумхалқ социалистик мусобақаси кенгайиб бормоқда.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«АНДИЖАНСКАЯ ПРАВДА» ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАСИНИ «ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Андижон области меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этиш соҳасидаги самарали иши ва биринчи сони чиққан куннинг 50 йиллиги муносабати билан **«Андижанская правда»** область газетаси **«Ҳурмат белгиси»** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари

М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1968 йил 23 январь.

Тошкент ТЭЦи пойтахтимиздаги йирик энергетика корхоналаридан бири ҳисобланади. Суратда: қозон цехининг пешқадам машинистларидан Валя Панина ва Василий Компанец ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотоси.

Совет-Англия Қўшма Ахбороти

Совет ҳукуматининг таклифига биноан Буюк Британия Бош министри Гарольд Вильсон 1968 йил 22 январдан 24 январгача расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлди.

Буюк Британия Бош министрини КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний қабул қилдилар ва суҳбатлашдилар.

Г. Вильсон СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан бир неча марта учрашди ва суҳбатлашди. Бу суҳбатларда қуйидагилар қатнашдилар:

Совет томонидан — СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Д. С. Полянский, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. А. Кириллин, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, Ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, СССРнинг Буюк Британиядаги элчиси М. Н. Смирновский, бошқа расмий кишилар.

Англия томонидан — кабинет секретари Бэр Тренд, Буюк Британиянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Жефри Харрисон, ҳукуматнинг фан масалалари бўйича бош кенгашчиси Солли Цукерман, парламент шахсий секретари Гарольд Дэвис, ташқи ишлар министрининг ўринбосари Деннс Гринхилл, бошқа расмий кишилар.

Шу суҳбатлар давомида ҳозирги халқаро аҳволга доир актуал масалалар юзасидан рўй-рост фикрлашиб олинди ва иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг аҳволи ва уни ривожлантириш истиқболлари батафсил муҳокама қилинди.

Томонлар Вьетнамдаги уруш хусусида фикрлашиб олдилар. Улар бу ҳақда ўзларининг тутган позицияларини баён қилдилар. Улар ўз вакиллари ҳам раис бўлган 1954 йилги Женева кенгашида ишланиб чиқилган шартномаларнинг принципларига содиқ эканликларини тасдиқлаб можарони сиёсий жиҳатдан бартараф этиш зарур эканлигини таъкидлаб ўтдилар. Бу можаронинг ҳал этилиши шу райондаги халқларнинг ўз ички ишларини ўзлари ҳал этишдан иборат бевосита ва ўзларига хос ҳуқуқни тамомила ҳурмат қилмоғи керак. Томонлар шу мақсадга эришиш учун ўзларига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни биргаликда ёки алоҳида-алоҳида бўлиб амалга оширишга қаттиқ аҳд қилганликларини билдирдилар.

Томонлар яқин шарқдаги аҳволнинг боришини муфассал муҳокама қилдилар ва шу райондаги проблемаларни сиёсий жиҳатдан ҳал этишнинг мумкин бўлган йўллари тўғрисида фикрлашиб олдилар. Улар хавфсизлик кенгашининг 1967 йил 22 ноябрь резолюциясини тезроқ амалга ошириш зарурлигини таъкидлаб ўтдилар ва шу муносабат билан БМТ Бош секретарининг махсус вакили элчи Ярринг Исроил қуролли кучларини 1967 йил июнь ойидаги можаро вақтида оккупация қилиб олинган территориядан олиб кетишга қаратилган ҳаракатини ва шу резолюциядаги бошқа моддаларни бажаришга қаратилган ҳаракатини қўллаб-қувватлашларини билдирдилар.

Совет Иттифоқи ва Буюк Британия Европа хавфсизлиги масалаларига катта аҳамият берадилар. Улар шу проблемани ҳал этиш учун бошқа мамлакатлар билан биргаликда бутун куч ғайратларини сарфлашга қатъий аҳд қилганлар. Томонлар Европа хавфсизлиги масалалари юзасидан конференция тегишли тайёргарлик кўрилган тақдирда қимматли тадбир бўла олади, деб таъкидладилар. Улар, шунингдек Европадаги барча мамлакатларнинг шу конференцияда иштирок этишини муҳим деб ҳисоблайдилар.

Томонлар ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисидаги шартнома хусусида яқинда муҳим прогрессга эришилганлигини алоҳида мамнуният билан қайд қилиб ўтдилар ва шундай натижага олиб келадиган музокаралар давомида ҳар иккала ҳукумат муҳим ҳисса қўшди деб ҳисобладилар. Томонлар мазкур шартноманинг тезроқ тузилишини кутадилар.

Ҳар иккала ҳукумат ялпи ва тўла қуролсизланишга эришишга қаратилган ҳаракатларини дунёдаги бошқа мамлакатлар билан биргаликда давом эттирадилар.

Совет — Англия муносабатларининг аҳволини қараб чиқиш вақтида ҳар иккала томон СССР билан Буюк Британия ўртасидаги алоқаларни, шу жумладан экономика, илмий-техника ва маданий ҳамкорлик соҳасидаги алоқаларни янада ривожлантириш соҳасида иш олиб борилаётганлигини таъкидлаб ўтдилар. Томонлар кейинги вақтларда Совет — Англия савдо муносабатлари анча кенгайиб, иқтисодий характердаги бир қанча битимлар имзоланганлигини ва янги битимлар тузишга тайёргарлик олиб борилаётганлигини қайд қилиб ўтдилар.

Ҳар иккала томон Совет Иттифоқи раҳбар арбоблари билан Буюк Британия Бош министри ўртасида ҳар икки томонни қизиқтирган проблемалар юзасидан бўлиб ўтган фикрлашувлардан мамнун эканликларини изҳор этдилар ва Совет Иттифоқи билан Буюк Британия ўртасидаги дўстона муносабатларни ривожлантириш ва халқаро тинчликни мустаҳкамлаш мақсадида ўзаро мустаҳкам ва мунтазам алоқа боғлаб туришга розилик билдирдилар.

НОНВОЙ В. НАЗИРОВА пойтахтимиздаги 1-нон заводида қарийб ўн йилдан бери сидқидилдан ишлаб келмоқда. Унинг бригадаси ҳар куни 40 тоннага яқин нон ёпиб бермоқда. Назированинг меҳнати муносиб тақдирланди. У Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланган.

И. Глауберзон фотоси.

МЕҲНАТ УНУМИНИ ОШИРАЙЛИК

ЯКУНЛАР ВА МУЛОҲАЗАЛАР

Меҳнат унумдорлиги муваффақиятнинг асосий омили деб бежиз айтишмайди. У қанчалик юксак бўлса, шунчалик кўп маҳсулот тайёрланади. Шунинг учун областимиздаги кўпчилик саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари ишлаб чиқаришнинг бу муҳим кўрсаткичини оширишга катта эътибор беришмоқда. Областимиз бўйича саноатда меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғи ўтган йили 104 процентдан орттириб адо этилганлиги буниң амалий натижасидир. Юбилей йилида пландагидан ташқари тайёрланган маҳсулотнинг ҳаммаси меҳнат унумдорлигининг ошиши эвазига бўлди. Бу билан халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун қўшимча ўнларча миллион сўмлик турли-туман маҳсулотлар етказиб берилди.

Айрим саноат корхоналари меҳнат унумдорлигини оширишда яхши натижаларга эришмоқдалар. Масалан, Ўзбекистон химия машинасозлиги заводида унумдорлик пландагига қараганда 17 процент ортди. Чирчиқдаги қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатида 15 процент, 4-темир-бетон буюмлари заводида 19 процент ортди.

Меҳнат унумдорлигининг бундай даражада ортиши ушбу корхоналар коллективлари фаолиятининг самарали бўлишига олиб келди. Улар йиллик давлат планларини муваффақиятли бажаришди. Жамғарма олиш топшириқлари ортиғи билан адо этилди. Бундан барча ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар манфаат кўришди. Уларга баракали ишлаганлари учун қўшимча иш ҳақи тўланди.

Чирчиқдаги қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати коллективининг меҳнат унумдорлигини ошириш борасидаги ишлари мақтовга сазовордир. Корхона цех ва участкаларида ишлаб чиқаришнинг юксак даражада автоматлашган ва механизациялашганлигига қарамай иш унумини оширувчи резервлар муттасил қидириб топилмоқда ва фойдаланиляпти. Ташкил этилган ижодий бригадалар, меҳнатни илмий уюштириш бюролари, рационализатор ва ихтирочилар бу соҳада корхона маъмуриятига яқиндан ёрдам бермоқдалар. Улар муттасил ижодий изланиш олиб боришмоқда. Ишлаб чиқаришнинг оқсоқ участкаларини бартараф этиш, мавжуд асбоб-ускуналар қувватидан унумли фойдаланиш, меҳнат шароитини яхшилашга қаратилган таклифлар билан чиқишмоқда.

Жамоатчилар амалга оширган ташкилий-техникавий тадбирлар ўтган йили ўнларча минг сўмлик маблағни тежаб қолиш имконини берди. Химия, 1- ва 3-металлургия цехларида кўрилган учта тадбир 60 минг сўмликдан ортиқ самара берди. Цехларда ишчиларнинг малакасини оширишга алоҳида эътибор бериляпти. Чунки ўрнатилган замонавий мураккаб асбоб-ускуналарни муваффақиятли бошқариш шуни талаб этмоқда. Техника ўқуви йил бўйи давом этади. Бунда қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар ишлаб чиқариш технологиясининг янгиликлари, бошқа корхоналар коллективларининг иш тажрибалари ўрганилди. Корхонада ишчиларга қўшимча касблар ўргатиш ҳам яхши йўлга қўйилган. Бунинг учун махсус курслар ишлаб турибди. Ишчиларни турли касбларга ўргатиш меҳнат унумдорлигининг ошишида ижобий роль ўйнамоқда.

Олмалиқдаги 8-темир-бетон буюмлари заводи коллективи меҳнат унумдорлигини оширишда қувончли натижаларга эришмоқда. Ўтган йили корхона цехларидаги қатор асбоб-ускуналар модернизация қилинди. Темир-бетон конструкциялари тайёрлашнинг илғор усуллари қўллaнила бошланди. Ишчиларнинг унумли ишлаши учун зарур шароитлар яратиб берилди. Айрим участкаларда меҳнатни илмий уюштириш юзасидан чоралар кўрилди. Ишлаб чиқариш маданияти оширилмоқда. Шу туфайли ҳам ўтган хўжалик йилида коллектив катта муваффақиятларни қўлга киритди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш йиллик плани ортиғи билан адо этилди. Қўшимча юзларча минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Меҳнат унумдорлигининг ошиш суръати 10 процентдан зиёдроқни ташкил этди. Натижада коллектив пландагидан ташқари 200 минг сўмликдан кўпроқ жамғарма олди. Бундай завод, фабрикалар областимизда жуда кўп.

Барча корхоналарда меҳнат унумдорлигини ошириш, лоақал бу кўрсаткич юзасидан белгиланган топшириқни бажариш учун ҳамма имкониятлар бор. Лекин улардан тўла фойдаланишга ҳамма жойда ҳам зарур даражада эътибор берилмаётганлиги ачинарли бир ҳолдир. Худди шу туфайли ўнлаб завод-фабрикалар, қурилиш ва транспорт ташкилотлари меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғини бажармадилар. Ўтган йилнинг ўн бир ойи ичида 30 га яқин корхона ишлаб чиқаришнинг бу муҳим кўрсаткичининг уддасидан чиқмади.

Оҳангарондаги асбоцемент буюмлари ва теплоизоляция комбинати ана шундай корхоналарнинг биридир. Бу ерда меҳнат унумдорлигини ошириш топшириғи муттасил адо этилмаяпти. Ўтган йилнинг ўнбир ойида ҳар бир ишчи ҳисобига маҳсулот тайёрлаш нормадагига қараганда 15 процент кам бўлган. Комбинатда юксак унумли замонавий асбоб-ускуналар ишлаб турибди. Аммо уларнинг қувватидан тўла фойдаланишда камчиликларга йўл қўйиляпти. Кўпчилик агрегатлар тўла қувват билан ишламайди. Меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган ташкилий-техникавий тадбирларнинг аксарияти амалга оширилмай қоғозда қолиб кетмоқда. Бўка пахта тозалаш заводида ҳам шундай аҳвол ҳукм сурмоқда: ҳар бир ишчи ҳисобига тайёрланган маҳсулот норманинг 90 процентини ташкил этган. Оққўрғон пахта тозалаш заводида эса бу кўрсаткич 93. Бекобод қум-шағал заводида 93. Оҳангарон керамика комбинатида 34 процентга тенг бўлди. Бунинг оқибатида керамика комбинатида маҳсулот таннархи ортиб кетди. Ўтган йилнинг 11 ойи давомида бундан 562 минг сўмлик зарар кўрилди.

Меҳнат унумдорлигини оширишда ҳикмат кўп. Бу соҳада яхши натижаларга эришган ҳар бир коллективнинг меҳнати баракали бўлади. Шунинг учун ҳам барча корхоналарда ишлаб чиқаришнинг ана шу муҳим кўрсаткичини ошириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиш керак: техника тараққиётини жадаллаштириш, мавжуд асбоб-ускуналар қувватидан унумли фойдаланиш, ҳар бир ишчи, инженер-техник ходимнинг унумли ишлаши учуун зарур шароитларни яратиб бериш лозим. Коллектив ҳар бир аъзосининг куч-ғайрати ва ижодий изланишини меҳнат унумдорлигини оширишга ёрдам берадиган резервларни қидириб топишга сафарбар этиш даркор.

М. МАҲМУДОВ.

ПАХТАКОРЛАРНИНГ БУЮРТМАЛАРИ

ТУЙТЕПА. Волентина Николаева-Терешкова номли колхоз меҳнаткашларидан Ўрта Чирчиқ районининг савдо ташкилотларига юздан ортиқ буюртма тушди. Матлубот кооперацияси дастлабки буюртмаларни бажариб, кўп товарларни колхозчиларнинг уйларига етказиб берди. Ўтган йили 4 минг сўмдан ортиқ иш ҳақи олган комплекс механизация бригадасининг бошлиғи Саид Усмонов янги мебель харид қилишга қарор берди, шунча пул ишлаб олган звено бошлиғи Ҳаким Саидғозиев гилам буюрди. Участка мудири Усмон Жумабоев «Волга» автомашинаси, колхозчи Ўрол Тошпўлатов мотоцикл сотиб олишди.

Бу йил колхоз пахтакорлари ўрта ҳисобда киши кунига қарийб 6 сўмдан олдилар, ойлик ўртача иш ҳақи эса, 140 сўмдан ортиқ бўлди. Колхозчилар давлатга пахта сотиш плани ва мажбуриятини ошириб бажарганликлари туфайли шундай кўп иш ҳақи олишга муваффақ бўлдилар. (ЎзТАГ).

ЎРТА ОСИЁДА ЯГОНА

ЯНГИЙЎЛ. Ўрта Осиёда биринчи бўлган Янгийўл ачитқи заводида дастлабки хамиртуруш олинди. Завод «Росгипропищепром» лойиҳасига асосан қурилган. Польша корхоналари юборган машина-ускуналарни Краматорск хамиртуруш заводининг мутахассислари ишга солдилар.

Янгийўлда прессланган хамиртуруш ҳар бири бир килограмм келадиган ғўлача шаклида ва қуритилган хамиртуруш эса, ҳар бири 15 ва 50 грамм келадиган қилиб ишлаб чиқарилади. Корхона йилига 6 минг тонна хамиртуруш ишлаб беради.

ЙЎЛ РАВОН БЎЛСИН

Равон йўл манзилни яқинлаштиради, техникани сақлайди. Йўллари текис бўлган жойларда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари эзилмайди, бузилмайди, заха етказилмай ташиб келтирилади. Деҳқон етиштирган ноз-неъмат аҳолига табиий сифатини йўқотмай етиб келади. Машиналар ҳа деганда бузилавермайди.

Район Совети колхозлараро йўлларни, район марказига олиб келадиган йўлларни ҳамма вақт яхши сақланиши, янги йўллар барпо этилиши учун зарур бўлган тадбирларни ўз вақтида амалга ошириб келмоқда. Бу соҳада район ва қишлоқ Советларининг депутатлари сезиларли ишлар қилмоқдалар. Улар сўнгги йилларда йўл қурилишини жадаллаштириш ва бу соҳадаги камчиликларни бартараф қилишда совет ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатаётирлар. Район Совети ва қишлоқ Советлари ўзларининг сессияларида ва йиғилишларида йўл қурилишига оид масалаларни тез-тез муҳокама қилиб бу ишни тубдан яхшилашга депутатларнинг эътиборини жалб қилмоқдалар. Депутатлар ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари йўл қурилишининг аҳволи ҳақида ҳисобот бериб, бу соҳада ўзларининг таклиф ва мулоҳазаларини айтиб туришади. Шу сабабли резервлардан фойдаланиш йўли билан ички йўлларни тартибга солишда анчагина ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Айниқса бизда район марказидан узоқ бўлган қишлоқлардаги йўл қурилишига эътибор бериш кучайтирилди. Эндиликда колхозларни участкалар ва бригадалар билан боғлайдиган йўллари тартибга келабошлади.

Собир Раҳимов номли колхознинг кўчалари илгари талабга жавоб бермас эди. Ўнқир-чўнқир йўлларда транспорт қатнови ғоят даражада оғир эди. Айниқса Свердлов номли, Фрунзе номли, «Гайрат» участкаларига борадиган йўллар тўла талабга жавоб бермасди. Колхоз правлениеси ички резервларни ишга солиб, йўл текислаш машиналаридан моҳирлик билан фойдаланди. Эски кўчалар текисланиб тартибга келтирилди. Бундан ташқари янгидан 8,5 километр йўл қурилиб фойдаланишга топширилди. Правление бундан кейин ҳам йўл қурилишини жадаллаштиришга жиддий аҳамият бермоқда.

«Октябрь 40 йиллиги», «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозларининг правлениелари ҳам йўл қурилишига қўшимча маблағ ажратиб, яхши иш қилишди. Қишлоқнинг бир қанча кўчаларига қорамой аралаштириб шағал ётқизилди. Айрим кўчаларга эса шағал тўкилди. Фрунзе номли колхозда ҳам йўллар борган сари яхшиланмоқда.

СОВЕТ ҚУРИЛИШИ

Бундан бир неча йил илгари Энгельс номли колхознинг «Победа», «Ўзбекистон» участкаларига бориб келиш жуда қийин эди. Эндиликда шундай кўчалар текисланиб шағал ётқизилди.

Яллама қишлоғидаги Охунбобоев номли колхозда анчагина Автогрейдер, скрепер, шағал ташувчи машина ва бошқа йўл текислаш механизмларидан кенг фойдаланилмоқда. Ҳар куни машиналар Сирдарёнинг ёнбағирларидан тош-шағал келтириб кўчаларга тўкмоқда. Қисқа вақтда колхоз территориясида 16 километр йўл қурилиб шағал ётқизилди. Колхознинг маблағи ҳисобига Бўзсув ариғига катта 3 та кўприк қурилди. Бу эса чорва фермасига борадиган йўлни анча қисқартирди. Дарё қирғоқларидаги яйловлардан кўпроқ фойдаланиш имконини берди, чорвадорларнинг мушкулини осонлаштирди. Колхоз йўл қурилиши ва кўприклар қуришга 16 минг сўм пул сарфлади. Бу йўл қурилишига анча миқдорда маблағ ажратилди. «Интернационал» колхози правлениеси ҳам йўл қурилиши соҳасида ибратли ишларни амалга оширмоқда. Куйбишев қишлоқ Совети сессияда йўл қурилиши масаласини муҳокама қилганидан кейин иш яна жадаллашиб кетди. Кўприк, йўл, тротуарлар тартибга солинмоқда. Қишлоқ Советининг депутатлари шахсан ўзлари бу ишда бош-қош бўлиб турибдилар. Бундай эътиборга сазовор бўлаётган ишларни бошқа қишлоқ Советларимизнинг фаолиятидан ҳам кўрсатиш мумкин.

Ўтган йили кўпгина колхозлар йўл қурилишида фаол қатнашдилар. Шунинг учун ҳам 200 километр масофадаги янги йўл қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу йил камида 215 километр йўл қурилиши планлаштирилган. Бундан ташқари қанчадан-қанча кўчалар текисланади, шағал ётқизилади, асфальт қилинади.

Лекин шуни ҳам айтиш керакки, йўл қурилиши ҳамма колхозларда ҳам кўнгилдагидек бораётир деб бўлмайди. Айрим хўжаликларда бу соҳада йўл қўйилаётган камчиликлар ҳалига қадар бартараф қилинганича йўқ. Қишлоқ Советлари ана шундай йўл қурилишини пайсалга солаётган раҳбарларга нисбатан талабчанлик қилишмаяпти. Ички резервларни ишга солиш ва қўшимча маблағлардан фойдаланишга ҳафсала қилмаётган раҳбарларнинг камчиликларини айтиб, бу ишга уларнинг эътиборларини қаратмоқ лозим. Биздаги кўп колхозларда механизмлар бор. Шуларни ишга солиш керак. Йўл қурилиш идорасига пул ўтказганмиз, ўшаларнинг ўзи йўлимизни қуриб берсин деган кайфиятларга барҳам бермоқ зарур. Ана шундагина ишларимиз янада тезлаштирилади, кўча ва қишлоқларимиз янада обод ва кўркам бўлади

А. АТАКАЕВ,
Янгийўл район ижроия комитети раисининг ўринбосари.

РЕСПУБЛИКА оналик ва болаликни муҳофаза қилиш институтининг биохимия лабораторияси ходими В. Орипова ФЭК аппарати билан биохимик анализ ўтказмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

СЕРҚУЁШ республикамизда

МАДАНИЯТ САРОЙИГА МАРҲАМАТ

ШАҲРИСАБЗ. Райондаги Ленин номли колхозда очилган маданият саройи Қашқадарё областидаги энг катта саройдир. Маданият саройида катта томоша зали, кутубхона, тўгаракларнинг иши учун неча ўнлаб кенг хоналар бор. Колхоз бу саройни қуриш учун уч юз минг сўмга яқин пул сарф қилди.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ФАРҒОНА. Фарғона область Ленинград районининг чорвадорлари давлатга гўшт сотиш квартал планини муддатидан илгари бажардилар. Қабул пунктларига 282 тонна гўшт топширилди. Бу ўтган йилдагидан юз тонна ортиқдир.

ҚАРШИ ЧЎЛҚУВАРЛАРИ УЧУН

ҚАРШИ. Свердловскидан Қарши магистрал канали қурувчилари ҳузурига жуда кучли ноёб насослардан биринчиси келтирилди. Насос Амударё сувини бўлажак Толимаржон сунъий денгизига ҳайдаб чиқаради. Бундай агрегат бир секундда 40 кубметр сувни 25 метр баландликка ҳайдаб чиқара олади.

ЯНГИ БИНОГА КЎЧИБ КИРИШДИ

НАВОИЙ. Катта химия ва энергетика шаҳрининг ёш граждан лари — музика мактабининг 420 ўқувчиси янги бинога кўчиб кирди. Улар уч қаватли «Музика уйи»га эга бўлишди.

(ЎзТАГ).

БЕШ ЙИЛЛИК

ИЛҒОРЛАРИ

Олийҳиммат бинокорларимиз ғайрат-шижоати билан пойтахтимизда ой сайин кўркам бинолар сони ортиб боряпти. Улар беш йилликда қуриш кўзда тутилган объектларни муддатидан илгари фойдаланишга топшириш учун сидқидилдан курашмоқдалар. Рассом Ёдгор Одилов қўли гул қурувчилар ҳузурида бўлиб, беш йиллик пешқадамларнинг бир неча суратларини бўёқларда акс эттирди.

Суратларда: (юқоридан) «Главташкентстрой»га қарашли 10-қурилиш бошқармасининг пешқадам ғишт терувчилар бригадаси бошлиғи Василий Кусюк. Илғор ғишт терувчилардан Ҳикмат Аҳмедов, Федор Васин ўртоқлар. Пастдаги суратда эса Қорақамиш массивида барпо этилаётган «Олимпиада шаҳарчаси» биносининг кўриниши.

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

УСТОЗ

ОЛТМИШ баҳорни кўрган, катта ҳаёт тажрибасига эга бўлган бу табаррук инсоннинг номи заводнинг қурилиши, оёққа туриши билан боғлиқ десак, муболаға қилмаган бўламиз. Дарҳақиқат, Иноғом ака чинни заводининг биносига биринчи ғиштни қўйганлардан. Ўша маҳалда эллик ишчидан бор-йўғи беш-олти киши коммунист эди. Иш жуда жадал борар, ҳеч ким вақт билан ҳисоблашмай, тезроқ заводни қуриб битказишга ошиқарди.

Шу орада район партия комитетидан вакиллар келиб қолишди. Улар Иноғом аканинг активлиги, ишчанлиги, кўпни кўрган коммунист эканлигини ҳисобга олишиб, янги заводнинг партия ташкилоти секретарлигига сайлашни тавсия этдилар. Завод раҳбарлари, ишчилар ҳам бу таклифга жондиллари билан қўшилишди. Мажлисдан сўнг райком вакили Иноғом ака қўлини маҳкам қисаркан:

— Энди сизнинг масъулиятингиз яна ҳам ошди. Заводга кўплаб ишчиларни қабул қилиш билан бирга партия сафларини ўстириш тўғрисида ҳам астойдил ғамхўрлик қилишингиз керак, — деди.

Иноғом ака ҳаяжонда эди. Қандай бўларкин, партком секретарлигини эплай оламанми, дерди, у ўзига-ўзи. Лекин иккиланганлигини ҳеч кимга билдирмади. Аввалигa қараганда яна ҳам ғайрат-шижоат билан меҳнат қила бошлади. Ҳатто баъзи кунлари заводда тунаб қолишга ҳам тўғри келди. У дам олиш кунлари маҳалла чойхонасига чиқаркан, одамларга заводнинг келажаги тўғрисида сўзлаб берар, уларни ишга киришга ташвиқот қиларди. Шунда баъзилар майли, кўрамиз дейишса, баъзилар чинни ишлашнинг ўзи бўлармиди Тошкентда, сиз ҳам ташлаб кетмасангиз бўлгани заводни, деб кесатишарди.

Лекин Иноғом ака бундай гапларни писанд қилмади. Қийинчиликларни мардонаворлик билан енгди. Завод ишчиларининг сафи кенгая борди. У коммунистлар ўртасида оммавий-сиёсий, ташкилотчилик ишларини кучайтириб, уларни янги-янги ишларга руҳлантирди.

Ойлар ойларга уланди, йиллар бир-бирини қувиб ўтди. Бир минг тўққиз юз эллик учинчи йилга келганда заводнинг бир қисми битиб ишга тушди. Бу маҳалда коммунистлар сони 23 кишига етган эди. Бироқ дастлабки чиннини ишлаб чиқиш осонликча бўлмади. Завод мутахассислари ҳали ёш, яхши тажрибага эга эмасдилар. Шу туфайли тайёрланган чиннилар кўнгилдагидек чиқмасди.

Завод дирекцияси партия комитети билан маслаҳатлашиб бир группа ишчиларни Дуловский чинни заводига тажриба ўрганиш учун юборишга қарор қилди. Уларга Иноғом аканинг ўзи бошчилик қилди. Партия ташкилотининг секретари бошлиқ ишчилар у ерга бориб, чиннини ишлашнинг баъзи бир «сир»ларини ўрганиб қайтдилар. Кўп ўтмай заводда ишлар юришиб кета бошлади. Иноғом ака ўша кунларни эслаб дейди:

— Биз ишлаб чиққан дастлабки чиннилар оғир, ғадир-будир эди. Яна кўп қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Чиннининг тупроғини Оқтошдан ўзимиз бориб, метин билан синдириб, тоғдан пастга туширib, сўнг машиналарга ортиб олиб келардик.

Коммунистларнинг сардори Иноғом ака ёш ишчиларни тарбиялашга ҳам эътибор берди. Заводда ҳатто электр монтёри ҳам йўқ эди. Иноғом ака техникумни эндигина битирган Муҳсим Ёқубовни бу ерга ишга таклиф қилди.

Бироқ Муҳсим, мен техникумни битирган бўлсам-у, оддий монтёр бўлиб ишлайманми, деб тиҳирлик қилди. Ана шунда Иноғом ака унга ётиғи билан тушунтирди.

— Сабр қил ўғлим, — деди у, — бирданига кўзлаган мақсадга эришиб бўлмайди. Ҳозирча сен бу вазифада ишлаб тур, келгусида завод бўйича электрик бўлишинг мумкин.

Ёш йигит Иноғом аканинг айтганига кўнди. Заводдаги ишчи ва хизматчилар билан ака-укадек, яхши муомалада бўлиб, тез кунда ўзини кўрсатди. Кейинчалик уни завод завкоми раиси қилиб кўтардилар. Иноғом аканинг ўзи партия сафига ўтишида унга тавсиянома берди. Муҳсим Ёқубов кандидатлик синовини муваффақиятли ўтагач, партияга аъзо бўлиб кирди. Электр цехи мастерлигидан заводнинг бош электриги вазифасига тайинланди. 1962 йилга келиб эса Иноғом ака уни ўз ўрнига, яъни завод партия комитетининг секретарлигига тавсия этди.

Иноғом аканинг шахсан ўзи тавсиянома бериб коммунист қилиб етиштирган ёшлар кўп бу ерда. Оддий печкалар устаси Асатулла Қудратов, завод мастери Чўлпонхон Каримова ва бошқалар шулар жумласидандир.

— Иноғом ака, — дейишади улар, — биз учун устоз, камтарин ота, меҳрибон ва маслаҳатчидир. Бирор масалада қийналиб қолсак унга мурожаат қиламиз. Иноғом ака қўлидан келган ёрдамини аямайди.

Яқинда завод ишчилари Иноғом аканинг олтмиш ёшга тўлган кунини муборакбод қилдилар. Ўша кечада кекса ишчининг жуда кўп шогирдлари сўзга чиқишиб ота ҳақида илиқ ва ҳаяжонли сўзларни айтдилар.

— Биз, — деди завод директори А. Иброҳимов, — Иноғом ака билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Ҳаётга муҳаббатни, танлаган касбга меҳр ва садоқатни Иноғом акадан ўрганиш керак. Мана ўттиз йилдирки, ота ишчи касбини шарафлаб келмоқда. Завод дастлаб ишга тушганида аранг 54 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарган бўлса, ҳозир йилига 3-4 миллион сўмдан зиёд чинни маҳсулоти бераётир. Дастлабки кезларда коммунистлар жуда озчиликни ташкил қилишарди. Ҳозир уларнинг сони 100 дан ортиб кетди. Бунда ҳеч шубҳасиз Иноғом аканинг хизмати каттадир...

Куни кеча заводда бўлганимизда Иноғом ака билан яна учрашиб қолдик.

— Пенсияга чиққанимга анча бўлиб қолди, — деди у, — лекин меҳнатга ўрганган киши бекор юрса зерикаркан. Шунинг учун яна заводга келиб, бу ерда қўлимдан келганча ёшларга қарашиб юрибман.

Завод партия комитети Иноғом акага комсомолларга оталик қилишни топширибди. Иноғом ака Икромов бу жамоат ишини ҳам яхши бажармоқда. Ўзининг кўп йиллик тажрибасини комсомол ёшларга ўргатаётир.

Э. ҚОДИРОВ.

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР МАҚОЛАЛАР ВОҚЕАЛАР

БУГУН — ҲИНДИСТОННИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ

ЮКСАЛИШ ЙИЛЛАРИ

Бугун Ҳиндистон республикаси ташкил топган кунга 18 йил тўлди. Улуғ ҳинд халқи бу улуғ айёмни зўр тантана билан нишонламоқда.

Ўтган ўн саккиз йил ёш республика учун мустақил ижтимоий ва иқтисодий тараққиётнинг мураккаб, оғир йиллари бўлди. Англиянинг Ҳиндистонга нисбатан мустамлакачилик сиёсати шафқатсиз ва ўта реакцион сиёсат бўлганлиги ҳаммага равшан. Чет эл мустамлакачилари ҳинд халқининг ҳар қандай прогрессив интилишини бутун куч ва ҳар хил чоралар билан бўғишга ҳаракат қилиб келди.

Сиёсий мустақилликни қўлга киритиш чинакам мустақилликка эришишдаги биринчи қадам эди. Икки асрдан ортиқроқ инглизлар мустамлакаси бўлиб турган бу мамлакат ҳали иқтисодий қарамликдан халос эмас эди. Империализм ва ички реакцион кучлар, қолоқ ишлаб чиқариш муносабатлари, феодализм қолдиқлари — буларнинг ҳаммаси Ҳиндистоннинг тўла иқтисодий мустақилликка эришиши йўлида ғов бўлиб турарди.

Мустамлакачилар янги миллий ҳукуматга издан чиққан экономикани, қолоқ саноат ҳамда қишлоқ хўжалигини мерос қилиб қолдирган эдилар. Чунончи 1950 йилда мамлакатда ҳаммаси бўлиб 1 миллион 142 минг тонна пўлат, 1 миллион 565 минг тонна чўян эритилган, 5,1 миллиард киловатт-соат электр энергия ҳосил қилинган, 32 миллион тонна кўмир қазиб чиқарилган эди. Жон бошига ҳисоблаганда Япониядан 22 баравар, Англиядагидан 82, Америка Қўшма Штатларидагига нисбатан 145 марта кам пўлат эритилган эди. Электр қуввати эса Японияда ишлаб чиқарилган электр қувватидан 40 марта, Англиядагидан 90 марта ва Америка Қўшма Штатларидагидан 170 баравар кам эди. Қишлоқ хўжалик экинларидан кам ҳосил олинарди. Фан ва маданият орқада қолган, аҳолининг фақат 15—16 процентигина саводли эди.

Ёш мустақил давлат олдида мамлакат миллий экономикасини ривожлантириш, экономикада чет эл капиталининг таъсирини чеклаб қўйиш, капиталистик давлатларнинг тазйиқига қаршилик кўрсатиш, қишлоқ хўжалигида қолоқликни тугатиш, миллий саноатни барпо қилиш, ишсизликни йўқотиш, ниҳоят халқ оммаси турмуш даражасини тубдан яхшилаш каби оғир вазифалар турарди.

Ҳукумат бу вазифани бажаришга киришиб, оғир саноатни барпо этишга ва хўжаликни планли асосда ривожлантиришга катта эътибор берди. «Агар биз мамлакатимизни индустрлаштиришни истасак, — деган эди Жавоҳарлал Неру, — саноатнинг асосий тармоғи бўлмиш машинасозлик, металлургия ва шунга ўхшаш оғир саноат тармоқларига эга бўлишимиз лозим. Шулар орасида экономиканинг бошқа тармоқлари ҳам ўсади. Агар шундай қилмасак, бошқа мамлакатларга қарам бўлиб қолаверамиз».

Ҳукуматнинг қўллаган қатор тадбирлари ва ҳинд халқининг фидокорона меҳнати туфайли биринчи, иккинчи ва учинчи беш йиллик планлар муваффақият билан амалга оширилди. Мустақиллик йилларида илгари асрлар мобайнида қурилганидан кўп оғир саноат корхоналари, темир йўл ва электростанциялар, катта-катта ирригация иншоотлари вужудга келди. Металлургия, машинасозлик, станоксозлик, химия, нефть, кон саноати барпо этилди.

Совет Иттифоқи ёрдамида қад кўтарган Бхилаи металлургия комбинати ҳинд халқининг фахри бўлиб қолди. 1961 йилнинг апрелидан 1962 йилнинг август ойигача фақат Бхилаи металлургия комбинатининг ўзидагина 2,5 миллион тонна чўян ва 1,6 миллион тоннадан кўпроқ пўлат эритилган. Ҳозир Ҳиндистон ўз металлургия базасига эга. 1965—1966 хўжалик йилларида 10,2 миллион тонна, шу жумладан, давлат секторида 7 миллион тонна пўлат эритилди. Ҳиндистон ўзининг металлургия маҳсулотини ҳозир Осиё ва Африка мамлакатларига ҳам экспорт қилмоқда. Совет Иттифоқи ёрдамида қурилаётган Бокародаги давлат металлургия комбинати аввалига йилига бир миллион тонна, кенгайтирилганидан сўнг эса икки миллион тонна пўлат етказиб берадиган бўлади.

Ҳиндистон экономикасининг ривожланишида унинг Совет Иттифоқи бошлиқ социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлиги муҳим аҳамият касб этмоқда. Ҳозирги вақтда социалистик мамлакатлар ёрдамида Ҳиндистонда 166, Совет Иттифоқи ёрдами билан 32 корхона ва объект қуриляпти.

Совет Ўзбекистони ҳам бир неча йиллардан бери дўст Ҳиндистонга катта ёрдамлар кўрсатиб келаяпти. Республикамизнинг 130 дан ортиқ корхонаси халқаро савдо битимларига мувофиқ ҳинд заказларини бажармоқда. Ўзбекистон Ҳиндистонга кабель, кран, компрессор станциялари, дизеллар, ирригация асбоб-ускуналари ва бошқа турли маҳсулотлар етказиб бераётир.

Совет Иттифоқи бошлиқ социалистик мамлакатларнинг иқтисодий ҳамда техника ёрдами туфайли Ҳиндистоннинг давлат секторида экономиканинг металлургия, оғир машинасозлик, нефть ва кўмир саноати, энергетика каби асосий тармоқларида неча ўнлаб корхоналар барпо қилиняпти.

Мамлакатнинг қишлоқ хўжалигида ҳам катта ўзгаришлар юз берди. Ҳозирги кунда қишлоқ хўжалик кооперативлари ташкил топмоқда. Ғалла етиштириш ва маҳсулдор чорва моллари йил сайин кўпаймоқда.

Ҳиндистонда фан, маориф ва соғлиқни сақлаш соҳаларида ҳам анча ютуқларга эришилди. Учинчи беш йиллик планни амалга ошириш даврида мамлакатдаги мактаблар сони 400 мингдан 500 мингга етди. Ҳозирги вақтда 70 миллиондан ортиқ бола мактабларда таълим олмоқда. Аҳолининг қарийб ўттиз проценти саводли бўлди. Соғлиқни сақлаш ишлари ҳам анча жонлантириб юборилди.

Ҳинд халқи ўз ҳукуматининг блокларга қўшилмаслик сиёсатини, мустамлакачиликка қарши кураш сиёсатини ўтказиб келаётганлиги туфайли ана шундай улкан муваффақиятларга эришмоқда ва бундан кейин ҳам катта ютуқларни қўлга киритаверади. Машҳур Тошкент Декларацияси бунга яққол далилдир.

Улуғ Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик ер юзида тинчлик ўрнатиш йўлидаги, бутун инсониятнинг тараққиёти ва бахт-саодатга эришиш йўлидаги дўстлик ва ҳамкорликдир. Бу дўстлик ҳеч қандай ғаразгўйлик ёки коньюктура мулоҳазаларини кўзламайди.

Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида иқтисодий ва маданий алоқалар йил сайин ривожланиб бормоқда. Минглаб ҳинд студентлари Совет Иттифоқининг турли шаҳарларидаги олий ўқув юртларида билим олмоқдалар. Кейинги йилларда ҳар икки давлат ўртасида савдо оборотининг ҳажми янада кенгайиб бораяпти. Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасида ўзаро делегация айирбошлаш ишлари ҳам кенг кўламда ривожланяпти. 1967 йил августида Ўзбекистонда ҳинд маданияти декадаси ҳамда 1967 йил ноябрь ойида Ўзбекистон санъаткорларининг Ҳиндистон бўйлаб гастроллари ҳар иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлашга хизмат қилди.

Ҳеч шубҳа йўқки, эркесвар ҳинд халқи ўз мамлакатининг тараққиёти ва тинчлик йўлидан бундан буён ҳам дадил қадам ташлаб боради. Жаҳоннинг барча тараққийпарвар кишилари билан бирга совет кишилари ҳам ҳинд халқига унинг миллий байрами кунида янги муваффақиятлар тилайдилар.

Т. ФАЙЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг халқаро шарҳчиси.

ҲИНД халқи ўзининг қадимий маданиятига эга. Ҳиндистон диёрида муқаддас ёдгорликлар, саройлар, қароргоҳлар жуда кўп. Суратда: Бобирнинг невараси Акбаршоҳ қурдирган Фатхпур—Секри саройининг ҳовлиси ва зиёратчилар.
Ш. Туробов фотоси.

АРАБ ХАЛҚЛАРИ БИЛАН БИРДАМЛИК

Ўзбекистон пойтахти араб халқлари билан халқаро бирдамлик кунини нишонлади. Шаҳар жамоатчилиги вакилларининг 25 январда бўлган йиғилиши шу бирдамлик кунига бағишланди. Йиғилишни тинчликни ҳимоя қилиш республика комитетининг раиси М. А. Зоидов очди.

Йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистондаги барча меҳнаткашларнинг ҳис-туйғуларини ифода қилиб, араб халқларининг тинчлик ва тараққиёт, миллий мустақиллик, Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш учун олиб бораётган курашини қизғин маъқуллаб гапирдилар. Докладчи — араб мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамияти Ўзбекистон бўлимининг президенти А. Муродхўжаев, медицина фанлари доктори профессор М. С. Турсунхўжаева, «Ташсельмаш» заводининг инженери Д. А. Умаров, медицина институтининг студенти Ҳ. Фатуллаева сўзга чиқиб, бу халқларга самимий салом топширдилар.

Тошкентда таълим олаётган ёш арабларнинг вакили, ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг аспиранти Ҳасан Алсаид араблар билан дўстликни мустаҳкамлашга интилаётганликлари учун совет кишиларига ташаккур изҳор этди.

Йиғилиш қатнашчилари якдиллик билан қабул қилган резолюцияда араб халқлари билан бирдам эканликларини билдирдилар. (ЎзТАГ)

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ ЖАНГОВАР ҲАРАКАТЛАРИ

ХАНОЙ, 24 январь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам халқ қуролли кучлари 1968 йил 17 январда Телон вилоятида қўғирчоқ ҳукумат армиясининг 270 дан ортиқ солдатини сафдан чиқардилар. Вьетнам информация агентлигининг Озодлик агентлигига асосланиб хабар беришича, жанглар вақтида саккизта вертолёт ва битта разведкачи самолёт уриб туширилган.

АНГЛИЯДАН КЕТИБ ҚОЛМОҚДАЛАР

ЛОНДОН, 25 январь (ТАСС). Сўнгги ойларда эмигрант сифатида Британия оролларидан кетишга қарор қилган инглизлар сони кескин ўсиб бормоқда. Эмигрантларнинг кўпчилиги Австралия, Янги Зеландия, Канадани танламоқдалар. Австралиянинг Лондондаги олий комиссарнатига шу мамлакатга боришга руҳсат беришни сўраб ҳар ҳафтада 3 мингга яқин ариза тушмоқда. Бу, ана шундай илтимос билан тушган ўтган йилги аризалар сонидан 25 процент кўпдир.

«Дейли Мейл» газетаси хабар беришича, инглизларнинг ўз ватанларини ташлаб кетаётганликларига асосий сабаблардан бири аввало фунт стерлингнинг девальвация қилинишидир. Инглизлар нарх-навонинг қимматлашиб кетганлиги, келажакдан умид қолмаганлиги ва ишга жойлашиб олиш имкониятн йўқлигини ҳам сабаб қилиб кўрсатмоқдалар.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ машҳур саноат корхонаси Рулда ишлаб чиқариш телевидениеси кенг қўлланилмоқда. Марказий бошқариш пульти (суратда кўриб турганингиз)дан жами мураккаб автоматлаштирилган иш жараёни назорат қилиб турилади.
АДН—ТАСС фотоси.

АМЕРИКАЛИКЛАРДАН ҲАҚИҚАТНИ ЯШИРМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 24 январь. (ТАСС). «Нью-Йорк пост» газетасининг шарҳчиси Мэррей Кэмптон бугун АҚШ ҳукуматини танқид қилиб чиқди. Унинг сўзича, ҳукумат КХДР ҳарбий кемалари томонидан Американинг «Пуэбло» ҳарбий разведкачи кемаси ушлаб олинганлиги муносабати билан американиклардан ҳақиқатни яширмоқда.

Америка ҳукумати, деди Кэмптон, бундан илгари вақтларда ҳам американиклардан бир неча бор ҳақиқатни яширган эди. Жумладан, Совет Иттифоқида Американинг «У-2» жосус самолёти уриб туширилганида, Кубага қарши игвогарлик вақтида, Доминикана республикасига денгиз пиёда аскарлари туширилганида, Вьетнамда АҚШ урушни эскалация қилганида ҳам ҳақиқат яширилган эди.

АҚШ нинг ана шундай агрессив ҳаракатларини эслатиб ўтар экан, шарҳчи ўзида «ҳукуматнинг «Пуэбло» ҳақидаги баёнотига ишониш» учун асос йўқлигини айтади. Мен, деб ёзади М. Кэмптон, «Пуэбло» кемаси билан бўлган можарода КХДР баёнотига ишонаман.

ФОТОКАЛЕЙДОСКОП. Бу воқеа Освенцимдаги темир йўл устига қурилган кўприкда ер яхлаган вақтда рўй берди. Тийғаниб кетган машинани шофер тасодифан тўхтатиб қолишга муваффақ бўлди. Ҳаммасини бир неча дақиқагина ҳал қилди...
ЦАФ—ТАСС фотоси.

ОСМОН МУСАФФО БЎЛСИН!

Американинг ядро бомбаси ортилган стратегик «В-52» бомбардимончи самолёти Гренландия соҳиллари олдида 21 январда ҳалокатга учраганлиги тўғрисидаги хабарлар бутун дунёни ҳақли равишда таҳликага солиб қўйди. Катта қувватга эга бўлган тўртта водород бомба Америка ҳарбийларининг айби билан аҳоли яшайдиган жой яқинида денгиз тагига тушиб кетди. Бу бомбаларни қидириш ҳозирча натижа бергани йўқ.

Вашингтоннинг расмий доиралари шу факт рўй берганлигини эътироф қилиб, ҳозир бу можарони имкон борича бости-бости қилишга, бундан келиб чиқадиган хатарни нуқул камайтириб кўрсатишга уринмоқдалар ва бундай ҳалокатлар чоғида ядро портлаши гўё мумкин эмас, деб даъво қилмоқдалар. Бироқ, тўппа-тўғри айтиш керакки, бу гапларга ишониш қийин.

Шу нарса яхши маълумки, Гренландия соҳилидаги ҳалокат АҚШ ҳарбий ҳаво кучларининг урушдан кейинги тарихида биринчи марта рўй бераётган ҳалокат эмас.

1966 йилнинг январида Испаниянинг Паломарес қишлоғи районида рўй берган ҳалокат ҳали ҳам ҳеч кимнинг эсидан чиққани йўқ. Ўшанда «В-52» самолёти бензин ташувчи самолёт билан осмонда тўқнашиб қолган эди. Бомбардимончи самолётга тўртта водород бомба ортилган эди. Қилинган ҳисобларга қараганда кейинги ўн йил ичида Америка ҳарбий ҳаво кучларининг ядро қуроли ортилган самолётларидан камида ўнтаси аварияга учраган. Бинобарин, жаҳон камида ўн марта термаядро ҳалокати ёқасига келиб қолган.

Аварияга учраган шу самолётларнинг бештаси ана шу машъум «В-52» бомбардимончи самолётлари эди.

Яна бунинг устига шуни ҳам айтмоқ керакки, мана шундай ҳодисаларнинг ҳаммаси кўпчиликка эълон қилинаберган эмас.

Америка ҳарбийларининг ўзга мамлакат осмонида масъулиятсиз ҳаракат қилишлари натижасида Гренландия ва унинг яқинидаги районлар аҳолиси 21 январда нақадар даҳшатли хавф остида қолганлигини тушуниб олиш қийин эмас. Лекин гап фақат ядро бомбанинг портлаб кетиши хавфи очиқ рўй берганлиги устидагина бораётгани йўқ. Гарчи бахтли тасодифга кўра, шундай портлаш рўй бермаса ҳам, аммо бомба корпусининг ўз-ўзидан шикастланиши ва кейин у ўз атрофини радиактив моддалар билан заҳарлаши реал хавф бўлиб қолаберади. Зотан бундан уч йил муқаддам Паломарис районида ҳам шундай бўлган эди, ўшанда махсус асбоблар ўша районда радиактивлик кучайиб кетганлигини қайд қилган эди. «Йўқолиб қолган» бомбаларни қидириш кўп қийинчиликлар туғдиришини ва узоқ вақт талаб қилишини ҳисобга олинса, хавф тағин ҳам равшанроқ бўлиб қолади. Зотан ядро бомбаларининг ҳаммаси ҳамма ҳолларда ўз вақтида топилаберади ва зарарсизлантирилади, деб амин бўлиш мумкинми ахир?

Жаҳон жамоатчилиги Америка стратегия авиациясининг бошқа давлатлар территориясида учиб юришини тўхтатишни бир неча йилдан бери талаб қилиб келмоқда. Пентагоннинг осмон қароқчиларини ўз осмони доирасига киритаётган биронта мамлакат ўзини Гренландия соҳилида ёки Паломарис районида рўй берган воқеа сингари ҳалокатларнинг такрорланишидан амин, деб ҳис қила олмайди. Рўй бериш мумкин бўлган янги ҳалокатнинг оқибатлари бундан кўп фожиалироқ бўлиши турган гап, ахир.

Ўзга мамлакатлар осмонида Америка самолётлари ҳалокатга учраганлигининг машъум рўйхатидан сабоқ чиқариб олиш пайти келди.

Э. БАСКАКОВ,
ТАСС шарҳчиси

БУТУН ИНСОНИЯТ УЧУН КАТТА ХАВФ ТУҒИЛДИ

НЬЮ-ЙОРК. ТАСС мухбири И. АБЛАМОВ хабар беради:

Гренландияда ҳалокатга учраган «В-52» Америка бомбардимончи самолётидаги тўртта водород бомбаси қаерда эканлиги ҳали ҳам маълум эмас.

Гарчи АҚШнинг расмий кишилари шу бомбаларни қидириб топиш чораларини кўришга ваъда берган ва фалокат рўй берган районга вертолётларда, итлар қўшилган чаналарда қидирувчилар юборган бўлсалар ҳам, матбуотнинг фикрича бу бомбаларни қидириб топиш жуда қийин ва ниҳоятда кўп вақтни оладиган иш бўлади. Матбуотда босилган ва мутахассислар айтган гапларга қараганда бу водород бомбалари қидириб топилгунча Гренландия аҳолиси ва Канаданинг шу оролга туташ районлари аҳолисигина эмас, балки бутун инсоният жуда катта хавф остида қолдирилади.

Американинг 1966 йилда Испания соҳиллари яқинидаги Паломарес қишлоғи ёнида «йўқолиб қолган» водород бомбасини қидиришда қатнашган океанограф мутахассис Эрн Хейс «Нью-Йорк таймс» газетаси мухбири билан суҳбатда, агар бомбалардан бирининг қобиғи ёрилган бўлса, шунинг ўзи радиактив моддалар билан заҳарланиш хавфини туғдиради деб айтган.

АҚШ атом энергияси комиссиясининг вакили Жеймс Кэннон Хан фалокат вақтида қаттиқ зарбага учраган бомбаларнинг қобиғи ёрилиб қолган бўлса жаҳон океанига радиактив моддалар тушиши мумкинлигини таъкидлаган.

«Нью-Йорк таймс» газетасининг эътироф қилиб ёзишича, шу билан Америка бомбардимончи самолётлари 16-марта ана шундай фалокатга учраган. Бу самолётлар аҳоли яшайдиган районлар тепасида ағдарилиб тушган ёки шундай жойларда водород бомбаларини «йўқотиб қўйган». Американинг водород бомбалари ортилган жуда кўп бомбардимончи самолётлари, деб хабар беради газета, дунёнинг турли районларига доимо парвоз қилиб юрибди.

БИР ЁКИ БИР НЕЧА БОМБА ЁРИЛИБ КЕТГАН

НЬЮ-ЙОРК, 25 январь. (ТАСС). АҚШ мудофаа министрлигининг вакили кеча маълум қилишича, қидирувчи группалар Американинг «В-52» самолёти ҳалокатга учраган жойда «ҳеч бўлмаганда битта водород бомбаси»нинг парчаларини топганлар. Бироқ ҳалокатга учраган самолётнинг парчалари ва водород бомбалар денгиз тубига тушиб кетганми ёки улар Арктиканинг қалин музликлари орасида қолганми — бу нарса ҳозирча равшан бўлгани йўқ.

«Нью-Йорк Таймс» газетасининг мухбири Эверетт Кларкнинг хабар беришича, ҳалокат рўй берган район атмосферасида радиоактив нурлар борлиги аниқланган. Бу нарса, деб таъкидлайди мухбир, «бир ёки бир неча бомба парчаланиб кетган» ва у радиоактив нурланишнинг манбаи бўлиб қолган дейишга асос беради.

АҚШ матбуоти атмосферанинг радиоактив нурлар билан зарарланиш хавфини камайтиришга уринмоқда ҳамда бу ҳодиса кенглиги 22 фут ва узунлиги 1800 фут келадиган унча катта бўлмаган участкада рўй берган деб таъкидламоқда. Америка газеталари гўё бу жойда радиоактивлик нисбатан юқори эмас ва инсон организми учун у қадар хавф-хатар туғдирмайди деб ишонтирмоқдалар.

Водород бомбаларини қидиришда граждан ва ҳарбий мутахассислардан иборат 70 киши қатнашмоқда. Улар ҳалокат рўй берган ерга Қўшма Штатлардан зудлик билан олиб келинган.

АҚШ—АГРЕССОР

ПАРИЖ, 25 январь (ТАСС). «Пуэбло» билан бўлган воқеа, Вьетнамдаги уруш, Яқин Шарқдаги конфликт, Куба, Санто-Доминго, Конго — мана шуларнинг барчасида американиклар ўт ёқувчилик ролини ўйнадилар, деб ёзди бугун «Юманите» АҚШ нинг КХДР қирғоқларига ҳарбий кема юборганлиги муносабати билан. Американикларнинг агрессорлик ҳаракати ҳамма қитъаларда ва ҳамма денгизларда намоён бўлмоқда. Ана шундай шароитда бунақа иттифоқчилардан четда туришдан ташқари уларнинг ҳаракати, бузғунчилигига қарши чиқиш керак, деб таъкидлайди «Юманите».

ФАШИСТ ҲАДДИДАН ОШМОҚДА

ЛОНДОН, 25 январь. (ТАСС). Инглиз фашистларининг бошлиғи Колин Жордан бир йиллик қамоқ жазосини ўтади. У ирқий адоватчиликни кенгайтиришда айбланиб қамалган эди. Жордан қамоқдан чиқиши билан у «ўзи бошчилик қилаётган «миллий-социалистик ҳаракат» фаолиятидан қониқмаётганлигини» айтди. Жордан фашист ташкилотини кенгайтиришни ўйламоқда.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ нефть ва химияси байроқдори «Словнафт» комбинати ҳозирги кунда ана шундай кўринишга эга. Бу йирик корхона Братислава шаҳрининг Дунай қирғоқларида Совет Иттифоқининг дўстона ёрдами билан бунёд этилди. Комбинат ҳозирдаёқ ҳар йили 4,5 миллион тонна совет нефтини қайта ишламоқда. 1970 йилга бориб унинг ишлаб чиқариш қуввати 2—2,5 марта ошади. Бу гигант корхона маҳсулотлари Европа, Осиё, Яқин ва Ўрта Шарқдаги жуда кўп мамлакатларга экспорт қилинмоқда.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ТАШҚАРИДА АЁЗ, ИЧКАРИДА ЁЗ

ИЛГАРИ сабзавоткорлар олдида қишлоқ хўжалик маҳсулотларини кўпроқ етиштириш вазифаси турган бўлса, ҳозирги кунда қўйилаётган талаб янада оширилди. Халқ талабини тўлароқ қондириш учун қишин-ёзин бирдек мўл-кўл турли сабзавотлар етиштириш шарафли вазифа қилиб қўйиляпти. Областимизнинг кўпчилик хўжаликлари бу соҳада талайгина ютуқларни қўлга киритишди. Қишда ҳам сабзавот етиштиришда йилдан-йилга ўз тажрибаларини ошириб, теплица хўжалигининг ҳар бир квадрат метридан кўпроқ ҳосил олиш йўлларини излашаётган ажойиб миришкор деҳқонларни ҳар бир хўжаликда учратиш мумкин. Шу ўринда Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг теплица комбинатида намунали ишлар қилинаётгани эътиборга сазовордир.

КОМБИНАТНИНГ 10 та секциясидан 6 тасига помидор, 3 тасига бодринг экилади. Битта секцияда эса бошқа секцияларга кўчириб экиш учун бодринг ва помидор кўчатлари ўстирилади. Юбилей йилида теплица хўжалигининг ходимлари серҳосил «Майкоп» навли помидор кўчатини экишди. Кўчат экилган секцияларда доимо ёзда помидор талаб қиладиган ҳарорат сақланди, улар талабига қараб суғорилиб турди. Қилинган меҳнат зое кетмади. Қипқизариб пишиб етилган помидорлар териб олиниб, шаҳар меҳнаткашлари дастурхонига етказиб берилади.

Яқинда теплица хўжалигининг юбилей йилида қилган ишларига якун ясалганда ҳар бир секцияга экилган 1000—1100 туп помидорнинг ҳар тупидан 4—5 килограммдан ҳосил олингани маълум бўлди.

ЎТГАН йили яна бошқа ютуқлар ҳам қўлга киритилди. Йил давомида 212 центнер кўм-кўк бодринг, 106 центнер ҳақиқий қизил помидор, 3 минг 300 килограмм ҳар хил бошқа сабзавот ва резаворлар аҳоли дастурхонига тортиқ қилинди.

Етиштирилган 351 центнер маҳсулот колхоз кассасига 59240 сўм фойда келтирди. Яъни теплица хўжалигида ишлаётган ҳар бир колхозчи ўтган хўжалик йилида ўз колхози даромадига 8600 сўмдан ҳисса қўшди. Теплицада ишлаётган ҳар бир киши йил давомида 5000 килограммдан маҳсулот тайёрлади.

Улар теплицанинг ҳар бир квадрат метридан унумли фойдаланишга ҳаракат қилишди. Натижа кутилгандан ҳам яхши бўлиб чиқди. Ҳар бир квадрат метрдан 14 килограммдан сабзавот олинди. Буни пулга чаққанда 24 сўмданга тўғри келади.

БЎШ қолган жойларга 5 минг туп Голландиядан келтирилган гул экилган. «Калла» деб аталувчи бу гуллар февралнинг охирида, март ойининг бошларида чиройли бўлиб очилади.

Етиштирилаётган бу гуллар 8 Март — халқаро хотин-қизлар кунида онахонларга совға қилинади.

Бу теплица хўжалигининг базасида янги навлар яратиш ва уни Ўрта Осиё шароитига мослаштириш бўйича тажриба ишлари олиб бориляпти. СССР нав етиштириш ва уни ишлаб чиқаришга жорий қилиш Ўрта Осиё республикалари давлат участкасининг мудири Виктор Андреевич Шваркоп 11 йилдан бери ана шу ерда тажриба ишлари олиб боряпти. У ўтган давр ичида 110 тур сабзавот навларини ёпиқ теплица шароитида синаб кўрди ва уларнинг кўпчилигини Ўрта Осиё республикаларидаги колхоз ва совхозларнинг теплица хўжаликларида экишга тавсия қилди. Ҳозир ана шу ерда синовдан ўтиб экилаётган жуда кўп сабзавот турларидан қиш ойларида ҳам ёз ойларидагидек мўл-кўл ҳосил олиняпти.

ТЎЛАГАН Қўчқоров агрономлик қилаётган бу комбинатда далаларга экиш учун помидор ва карам кўчатлари ҳам тайёрланади. Бу йил 300 минг туп эртаги карам ва 450 минг туп эртаги ва кечки помидор кўчатлари тайёрланиши керак.

Шу кунларда парник ромлари остига карам кўчатини расад қилиш ишлари бошлаб юборилди. Помидор уруғи эса теплицага сепиб қўйилди.

Теплица парникларига 600 тонна гўнг ва қора тупроқ ташиб келтирилиб, ромлар ремонтдан чиқарилди.

Қўлга киритилган ютуқларда Жумабой Шоназаров, Рихсиали Усмонов, Зубайда Худойназарова ҳамда Мамлакат Аҳадоваларнинг ҳиссаси катта бўляпти. Улар шу хўжаликнинг уста деҳқонлари.

Теплица хўжалигининг азамат деҳқонлари шу кунларда кўплаб кўчат етиштириш билан бир қаторда беш йилликнинг учинчи йилида теплица секцияларида пландаги 35 тонна ўрнига 45 тонна турли сабзавот маҳсулотлари етиштириш учун бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилишяпти.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

ШАҲАР меҳнаткашларини кўплаб сабзавот билан таъминлашда Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг азамат деҳқонлари муносиб ҳисса қўшишяпти. Суратда: (чапда) Ражон Турсунова ва Муборак Тошхўжаева ўртоқлар теплицада пишиб етилган помидорни теришяпти.

Н. Тўраев фотоси.

ЯНГИ шеърлар

ЎЗБЕК ДЎППИСИ

Бошимда ўзбекнинг жонон дўпписи,
Бошимдан қўймайман кўчада, уйда.
Ҳар қатим ипида бор қўлнинг иси,
Ҳамроҳдир қувончда, азада, тўйда.
Кийиб юрсам уни кимдир бошимни —
Силаган бўлади севиб, ардоқлаб,
Гўё кўтараман чўғ қуёшимни,
Кимнингдир меҳрини бош узра сақлаб.
Аёллар дўппини тиккан пайтлари
Қўшиб юборганлар қалб қўрларни ҳам.
Бошимда гўёки ярим Ер шари,
Бошимда гўёки яримта олам!
Дўппимдаги ипак жилвасига боқ,
Она диёримнинг кўркидир айни!
Сенга ҳам ярашар, кийиб юр ҳар чоқ,
Ва уни бошингдан қўйма, оғайни.
Бошингда юрса у — ўзбек меҳрини
Кўтарган бўласан бошингдан баланд.
Севимли қилади ҳар уйда сени,
Дўппи ардоқлидир,
Қадрли ҳарчанд!
Бошимда ўзбекнинг жонон дўпписи,
Бир ўзбек аёли бошимда гўё.
Ҳар қатим ипида бир қўлнинг иси
Ҳар қатим ипида кўз нури — зиё!

ТУЛҚИН.

СОНЕТЛАР

Саксон кун юртимни этдим сайри боғ,
Бетиним от сурдим Бобир изидан.
Қай бир хонадонда бўлмайин қувноқ,
Кўнглим таскин топди мезбон сўзидан.
Бобирхонлар билан гаплашдим тўйиб,
Чоллар ўқиб берди шеърини ёддан.
Шоирнинг шаънига бир ҳайкал қўйиб,
Қўшиқлар тингладим дардли давотдан.
Бобир ҳақидаги ҳижрон достонин
Саксон кун бетиним айладим таҳрир.
Кечалар ёд қилиб шоир девонин
Шеърият нелигин тушундим охир.
Бобир юрган йўлдан кезиб саксон кун
Достонимга нуқта қўёлдим бугун.

* * *

Хаёлпараст бўлар ошиқлар асли,
Тонггача тинглашар севгидан эртак.
Гулгун очилганда муҳаббат фасли
Оқшомлар гул терар этак ва этак.
Гулрў сочларидан мушки анбарни
Кўзидан юлдузни излар ошиқлар.
Рухсорида аксини кўриб камарни,
Мажнундай шаънига айтар қўшиқлар.
Қиз ҳам маҳбубининг сўзидан сархуш,
Висол осмонида этади парвоз.
Ҳаёт дейди: «Севги бодасини нўш,
Фасли ишқ абаддир менда, сарвиноз».
Ҳа, тўйгача давом этар бу айём,
Сўнг эса севгида ўзга бир олам.

Барот БОЙҚОБИЛОВ.

ТЕАТР МУЗЕЙИ

Ҳамза номли ўзбек академик драма театрининг янги биноси битиб қолди. Бу ерда актёрлар учун ҳам, томошабинлар учун ҳам ҳамма қулайликлар муҳайё бўлади.

Театр биноси ишга тушгач, томошабинлар яна бир ажойиб совға оладилар. Бу — театр музейидир.

Музей кекса театрнинг чинакам кўзгусига айланади. Унинг экспозициясига жуда кўп экспонатлар қўйилади. Қисқаси, уларда театрнинг кўп қиррали бой ижодий фаолияти ўз аксини топади.

Ҳозир музей учун нодир экспонатлар тўплаш ишлари қизғин тус олган.

Сиз суратда кўриб турган бу кафе Чилонзор районида, Савдо маркази ёнида қад кўтарди. Шинамгина қилиб қурилган янги кафеда енгилгина тамаддиқ қилиб олишингиз учун ҳамма нарса муҳайё.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

НУТҚ САНЪАТИ

Ҳар бир маданиятли киши, айниқса агитатор, пропагандист, лектор ва ўқитувчилар учун нотиқлик санъатини эгаллаш муҳим аҳамиятга эгадир. Булар марксизм-ленинизмнинг улуғ революцион таълимотини кенг меҳнаткаш халқ оммасига етказувчи партиянинг ишончли армиясидир. Ҳар бир фикрни ўз эгасига етказиб беришда, унинг онгига таъсир ўтказишда нутқ маданиятининг роли бениҳоя катта. Санъатшунослик фанлари кандидати Лола Хўжаеванинг «Нотиқлик санъати» брошюраси худди шу мавзуга бағишланган. У замон талаби билан ўз вақтида яратилган асардир.

Кишиларни жанговарлик, коммунизм қуриш ва халқнинг бахт-саодати йўлида ҳалол меҳнат қилиш руҳида тарбиялашда жонли сўз алоҳида ўрин тутади. Шу сабабли ҳам автор нутқ маданиятини янги кишини тарбиялашдаги муҳим аҳамиятини кўрсатиш билан қаноатланмайди, балки нотиқлик санъатини эгаллаш йўллари ва турли-туман методлари ҳақида ҳам муҳим фикрларни баён этади. Авторнинг «Нутқ маданияти — бу аввало фикр маданияти демакдир. Яхши ёзиш, тўғри ва чиройли гапириш учун, энг аввало тўғри фикр юрита билиш керак» деган фикри исбот талаб қилмайдиган ҳақиқатдир. Чиндан ҳам нутқдаги ноаниқлик ва чалкашликлар нотиқнинг фикр йўналишидаги ноаниқлик ва чалкашликлардан далолат беради.

Автор нутқ маданияти ҳақидаги В. И. Ленин, М. Горький, Қ. Станиславский ва бошқа атоқли кишиларнинг фикрларидан ўринли фойдаланган. Ҳар бир нотиқ олдига қўйиладиган ленинча талаб баёндаги ҳақиқат, аниқлик ва соддаликдир. Аниқ ва равон баён қилинган фикрлар конкрет мисолларда мустаҳкамланса тингловчиларда ишонч ва чуқур из қолдиради. Автор ҳақли равишда, лекциянинг ғоявий пишиқлиги, илмий жиҳатдан асосланганлиги ва мавзу актуаллиги билан бирга унинг шаклини ҳам такомиллаштиришни лексик нуқтаи назардан аниқ, грамматик тўғри ва ифодали қилиб ўтказишини талаб қилади.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Муаллиф қадимги Греция ва Римдаги, ўрта аср ва буржуа жамиятидаги нотиқлик санъати, унинг ўзига хос хусусиятлари устида ҳам тўхталиб, нотиқлик санъатига танқидий ёндошиш лозимлигини таъкидлаб ўтади. Шунингдек, брошюрада ўзбек халқининг нотиқлик санъати ҳақида қисқача маълумот ҳам берилган. Совет нотиқлигининг характерли хусусиятлари ҳақида фикр юритилади. Сўз билан иш, назария билан амалиёт бирлиги, коммунистик ғоявийлик социалистик давр нотиқлик санъатининг асосий хусусияти эканлиги айтилган

Муаллиф нотиқнинг текстдан кўз узмай ўқиб беришини ҳақли равишда қоралайди. Бунда тингловчи билан нотиқ ўртасидаги бевосита алоқа узилиб қолади.

Нотиқлик санъати нутқнинг ифодавийлигини қатъий талаб қилади, албатта. Ифодавийлик эса аниқ ва равшан талаффуз, тўғри интонация, ўз ўрнида қўйилган пауза ва аудитория билан бўлган жонли муомаладир. Брошюрада ана шуларнинг ҳар бири тўғрисида батафсил тўхталиб, қимматли маслаҳатлар берилган.

Юқорида кўрсатилган ютуқлар билан бирга брошюра айрим камчиликлардан ҳам холи эмас. Биз ўртоқ У. Усмонова ҳамда М. Муҳаррамовларнинг матбуотда берилган мақолаларида билдирилган ушбу брошюрани техникавий ва грамматик камчиликлари ҳақидаги фикрларига қўшиламиз. Унда нотиқдан тўлиқ, системали план тузилиши талаб қилинади. Лекин, бирон темага тахминий план берилмайди. Шунингдек, китобнинг 17-бетида лекторнинг биринчи сўзлари жуда содда ва қизиқ факт ёки мисол билан бошланса, тингловчилар диққати жалб этиб олинади дейилади. Бу тўғри фикрни айрим темалар номига мослаб бир ёки икки темани қандай бошлаш мумкинлиги ҳақида тахминий мисол берилганда, мақсадга мувофиқ бўлур эди. Ниҳоят, брошюрага ҳозирги давр ўзбек нотиқларининг лекцияларини эшитиш тавсия этилганда ёмон бўлмас эди.

Нотиқлик санъатини ўрганиш учун алоҳида таълимхона бўлмаса керак. Шундай экна, «Уни қаерда ўрганиш мумкин?» деган савол туғилади. Бизнингча, аввало бу масалада мактаб ҳал қилувчи роль ўйнайди. Нотиқлик ҳақида ўрта мактабда олинган билим олий ўқув юртларида тағин ҳам чуқурлаштирилиши лозим. Бу борада ижтимоий фанлар ва уларда ўтказиладиган семинар машғулотлари муҳим ўрин эгаллайди. Мактаб, ўрта махсус ва олий ўқув юртларининг ўқитувчилари бу муҳим масалага алоҳида эътибор беришлари керак. Лекин, нотиқлик санъати билан қизиққан ҳар бир киши ўз устида қунт билан ишлаши, ўқиши, ўрганиши лозим.

Ушбу брошюра ана шундай ўқиб ўрганишга лойиқ. У ўзбек тилида чиққан тўнғич асар бўлиб, кўпчилик китобхонлар, айниқса ўқитувчи, лектор ва пропагандистлар учун муҳим қўлланма хизматини ўтай олади.

Ҳ. ЖАЛИЛОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

МАРҲАМАТ, ДАМ ОЛИНГ

Қисқартирилган иш ҳафтаси шароитида дам олинадиган икки кунни қандай қилиб яхши ўтказиш мумкин деган масала республика касаба союзлари диққат марказида турибди. Етти дам олиш уйида ҳар ҳафта ишчи ва хизматчилар хордиқ чиқарадиган ўринлар ажратишга қарор қилинди. Бу дам олиш уйларида умумий бинолардан ташқари ёзда очиқ ва ёпиқ айвонлар, махсус жиҳозланган чодирлардан ҳам фойдаланилади.

Қишда жамоат ташкилотлари пионер лагерларидан ҳам бир кунлик дам олиш уйлари сифатида фойдаланадилар. «Узсельхозтехника» бирлашмаларининг республика ва Тошкент область касаба союз комитетлари шундай қилдилар. Улар Чимёндаги «Альпинист» болаларни соғломлаштириш лагери базасида икки кунлик дам олиш уйи очдилар. Тошкент денгизи, Чорвоқ сув омбори районларида ва бошқа жойларда ҳам шундай қисқа муддатли дам олиш уйлари барпо қилинмоқда.

Тез орада турист базалари ҳам хордиқ чиқарувчиларни ўз бағрига олади. Йил мобайнида ҳордиқ куни походларида 600 минг киши қатнашади. Корхоналар, муассасалар ва ўқув юртларида турист коллективлари сони 3 мингтага, шаҳар ва район турист клублари сони эса 60 тага етказилади.

Туристлар асбоб-ускуналарини прокатга берадиган қўшимча пунктлар, овчи ва балиқчи уйлари ташкил қилинмоқда, поход қатнашчилари учун қисқа муддатли ўнлаб янги маршрутлар ишлаб чиқилди. Тез орада 320 ўринли Тошкент туристлар уйи очилади.

КОЛХОЗДА ҲАММОМ

Бекобод районидаги Ленин номли колхоз марказида янги ҳаммом қурилиб ишга туширилди. Бу ҳаммом аҳолига яхши хизмат кўрсатмоқда.

Қ. ҲАТАМОВ.

ТУЛКИЛИК ҚИЛОЛМАДИ

ҲОДИСА

ПОЙАРИҚ районидаги Киров номли совхоз ишчиси Искан Туробов кутилмаганда уй бекалари асраётган озиқ-овқатни йўқолишдан сақлаб, бунинг устига яхши мўйна эгаси бўлиб қолди.

У, кечқурун уйга қайтиб келаётганида писиб уйга яқинлашаётган тулкини пайқаб қолди. Айёр тулки остонага оҳиста яқинлашиб, чаққонлик билан эшикни очди ва ичкарига кириб кетди. Лекин тулкига бу сафар бирон ўлжа насиб бўлмади. Етиб келган уй эгаси тулки «зиёфати»ни бузди. Чақирилмаган меҳмон етказмоқчи бўлган зарари эвазига ўзининг юмшоқ мўйнасидан жудо бўлди.

В. ПОПОНДОПУЛО,
УзТАГ мухбири.
САМАРҚАНД.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

СПОРТ ХАБАРЛАРИ

ЯНВАРДА ФУТБОЛ

Мамлакатимиз футбол командалари янги мавсумга тайёргарликни бошлаб юбордилар. Тўп ўйинга кирди. Биринчи бўлиб Тбилиси динамочилари майдонга тушдилар. Улар ҳамшаҳарлари — Тбилиси темирйўлчилари билан куч синашиб кўрдилар. Бу ўртоқлик учрашувини кўргани 10 мингга яқин томошабин йиғилди. Ўртоқлик учрашуви 1:1 ҳисобида дуранг бўлиб тугади. Мамлакатнинг ўтган йилги бронза медали совриндорлари сафида кўпгина янги ўйинчиларни кўриш мумкин эди. Улар «Динамо» командаси билан хайрлашган Шота Яманидзе ва Борис Сичинава ҳамда коллективдан СССР терма командаси составига чақирилган ўйинчилар ўрнида майдонга чиқдилар.

ҲИСОБ 9:8

Жаҳон чемпиони номини олиш учун халқаро гроссмейстерлар И. Куперман билан А. Андрейко ўртасида Тбилиси шаҳрида ўтаётган мусобақада яна бир дуранг натижа қайд қилинди. 17 ўйиндан сўнг ҳисоб Куперман фойдасига 9:8 бўлди.

ҒАЛАБА БИЛАН ҚАЙТИШДИ

«Пахтакор» кўнгилли қишлоқ спорт жамиятининг шахмат бўйича биринчилик мусобақаси Сурхондарёнинг Денов шаҳрида бўлиб ўтди. Бунда Наманган ва Бухоро областларидан бошқа ҳамма область командалари қатнашди.

Ҳар бир команда составида беш шахматчи қатнашди. Жиддий олишувлардан кейин Тошкент область спортчилари 40,5 очко билан ғолиб келишди. Фарғона область командаси иккинчи, Самарқанд шахматчилари учинчи ўринларни эгаллашди.

Шахсий ҳисобда янгийўллик Т. Фармонов, М. Умаров, Роза Ли, Ўрта чирчиқлик А. Жанайдаровлар «Пахтакор» жамияти чемпиони бўлишди. Қизлар ўртасида эса фарғоналик Е. Трешина ғолиб келди.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Рус тилида: 17.55—Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Ҳамма нарсани билишни истайман (тележурнал), 18.30 — Телеянгиликлар.

Ўзбек тилида: 18.40 — Алишер Навоий туғилган куннинг 525 йиллиги олдидан. Лайли ва Мажнун (Навоий номли академик катта театр спектакли олиб кўрсатилади). танаффус вақтида теленгиликлар ва киножурнал.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00—Ўқув эшиттиришлари программаси. Олий математика (студентлар учун), 19.00—Чизма геометрия (студентлар учун).

20.00 дан Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — Моҳир қўллар (мактаб ўқувчилари учун), 20.25—Ҳафтада беш марта (ҳужжатли фильм), 20.45 — Тошкент янгиликлари, 20.55—Ҳиндистон мустақиллиги куни.

Рус тилида: 21.15—С. Эйзенштейн туғилган куннинг 70 йиллигига бағишланган ҳужжатли фильм, 22.05—Тошкент янгиликлари, 22.15—Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА,—26/I да Лайли ва Мажнун, 27/I да Шоир қалби.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 26/I да Парвона, 27/I да Мирзо Улуғбек.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— «Майдонда москваликлар» — Совет цирки усталари ва Олег Сокол раҳбарлигидаги радио механик одам—«Робот» аттракционининг сўнгги гастроллари.

КИНО

Шарқ йўлаги—«ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Калит—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Малиновкада тўй — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7 яримда).

Дуэль бўлмади—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун) «Москва» (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 8 да).

Австралиялик учун хотин — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кеч 6 ва 9-40 минутда).

Чангда қолган гул (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1-20 ва кеч 7-20 минутда).

1968 йил 5 февраль кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих ва археология институтининг илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, конференц-зал) тарих фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун.

Қ. Юсупов: «Ўзбекистон ССР Хоразм областида колхоз тузумининг ғалабаси (1927—1934 йиллар)» деган темасида.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

ТОШКЕНТ ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ЗАВОДИГА

қоровуллар бошлиғи, прессчи, рухловчи, автоматчи, слесарлар: асбобсоз, белгиловчи, ускуналар ремонти бўйича; юкчилар, электромонтер, вахтер, омборчи, тунукасоз, ёрдамчи ишчилар, ўт ўчирувчи, фрезерчи, металлар бўйича бўёқчилар, 10-11 синф ҳажмида маълумотли шогирдлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Манжара кўчаси, 135-уй (5-трамвай, 7, 12, 17, 22, 26, 55-автобусларнинг «Корасув» бекати).

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХУЖАЛИГИ ИНСТИТУТИГА

боғбон, қоровуллар ва уборшчицалар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Олмазор кўчаси, 183-уй.

Грампластинкалар сотиш бўйича махсус улгуржи базаси

ТОШКЕНТ ГРАМПЛАСТИНКАЛАР УЙИГА

катта бухгалтер (бош бухгалтер ҳуқуқида), катта бухгалтер ўринбосари, товаршунослар, сотувчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор массиви «Халқлар дўстлиги» проспекти, 5-б квартал, 4-уй.

Тошкент ёқилғи базаси коллективи база директори К. Ю. Умаровга отаси

Зокиржон БОБОЕВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 08099. ИНДЕКС — 64697. № Б — 1786.